

הנחיות לתהליך הסמכה בהדרכה בפסיכולוגיה חינוכית

עדכון ינואר 2022

א. תנאים מוקדמים להתחלת ההסמכה בהדרכה:

- ✓ ניסיון של שלוש שנות עבודה כפסיכולוג חינוכי מומחה במוסד מוכר בהיקף של חצי משרה לפחות. יש לשלוח אישור מהמוסד המוכר בו עבד במשך שלוש שנים, הכולל דיווח על היקף המשרה ממחלקת משאבי אנוש ברשות המקומית.
- ✓ שתי המלצות ממדריכים בפסיכולוגיה חינוכית המכירים את המועמד בעבודתו כפסיכולוג חינוכי מומחה (לאחר סיום ההתמחות) ומתייחסות במפורש להתאמתו לתהליך הסמכה בהדרכה בתחום הפסיכולוגיה החינוכית. את המלצות המפורטות יש לצרף ל"טופס המלצה להתחלת הסמכה בהדרכה בפסיכולוגיה חינוכית".
- ✓ מכתב בקשה להתחלת הסמכה בהדרכה הכולל דברי הסבר, המנמק את הבקשה ומתייחס לסעיפים הבאים: המניעים לבקשה, פירוט המיומנויות המקצועיות הספציפיות המייחדות את מבקש הבקשה, פירוט התחומים המקצועיים המעניינים אותו, פירוט תחומי החוזק המאפיינים אותו ופירוט תחומי הקושי המאפיינים אותו ועלולים לבוא לידי ביטוי בתהליכי ההדרכה.

ב. תהליך ההסמכה בהדרכה:

1. מציאת מקום להסמכה בהדרכה: על הפסיכולוג המבקש להתחיל הסמכה בהדרכה למצוא מוסד מוכר אשר מוכן לקבלו להסמכה בהדרכה. באתר משרד הבריאות ישנה רשימת מוסדות המוכרים להתמחות (כוללת כתובות וטלפונים) המתעדכנת מעת לעת. על המסתמך בהדרכה לפנות למוסד המוכר באופן עצמאי.
2. רישום להסמכה בהדרכה: מי שהתקבל להסמכה בהדרכה במוסד מוכר, יגיש לוועדה לפני תחילת עבודתו, טופס בקשה להירשם כמסתמך בהדרכה ויצרף לבקשה תעודות ואישורים כנדרש בסעיף א' לעיל ובטופס. יום תחילת ההסמכה בהדרכה ייחשב התאריך בו החל את תהליך ההסמכה בהדרכה במוסד בפועל או מועד הגעת כל המסמכים לוועדה המקצועית - הכל לפי התאריך המאוחר יותר (תקנה 7 בתקנות ההתמחות). את הטפסים ניתן להוריד מהאתר, לקבל ממשרד מועצת הפסיכולוגים או מהפסיכולוג האחראי על תהליך ההתמחות במקום ההתמחות. המסתמך בהדרכה מתחייב להודיע לוועדה המקצועית בכתב על כל שינוי בתהליך או ברציפות בתהליך ההסמכה בהדרכה ולקבל את אישור הוועדה המקצועית על כך (במיוחד במעבר לעבודה במוסד אחר, שינוי בהיקף המשרה, הפסקות וכד').
3. משך ההסמכה: שנתיים בהיקף של חצי משרה לפחות (לא פחות מ-18 ש"ש).
4. מקום ההסמכה: ההסמכה בהדרכה תעשה רק במוסד שהוכר להתמחות ע"י הוועדה המקצועית, בהדרכתו ופיקוחו של פסיכולוג חינוכי מדריך (בנוסף, ראה הערה בסעיף 6.ו).

ג. מטלות ההסמכה בהדרכה:

1. תוכנית: הדרכתם באופן פרטני של לפחות שני מתמחים בפסיכולוגיה חינוכית שהתמחותם אושרה ע"י הוועדה המקצועית (המסתמך בהדרכה נדרש להדריך את המתמחים באופן פרטני בכל תחומי

**Council of Psychologists
Ministry of Health**

5 Harabi Mebachrach St. Tel Aviv-Jaffa 66849
call.habriut@moh.health.gov.il
Tel: *5400 Fax: 02-6474804

**מועצת הפסיכולוגים
משרד הבריאות**

רח' הרבי מבכרך 5, תל אביב-יפו 66849
call.habriut@moh.health.gov.il
טל: *5400 פקס: 02-6474804

הפסיכולוגיה החינוכית כמפורט בהנחיות להתמחות), יש להדריך את 2 המתמחים לפחות שנה כל אחד, בפיקוח פרטני של שני מדריכים בפסיכולוגיה חינוכית. תוכר הדרכה על הדרכה שהיקפה לפחות 20 שעות, ולאורך תקופה של שנת עבודה מלאה אחת לפחות, מכל אחד משני המדריכים הפרטניים. סך היקף ההדרכה למתמחים – 200 שעות, והיקף הפיקוח על ההדרכה – 60 שעות פרטניות.

2. **הדרכה קבוצתית:** א. המסתמך בהדרכה רשאי להדריך גם במסגרת קבוצתית של 4 מתמחים לכל היותר בפסיכולוגיה חינוכית ורשאי לתת עד 50 שעות הדרכה קבוצתית מתוך 200 השעות שהוא חייב לתת. שעה וחצי של הדרכה קבוצתית ייחשבו למסתמך בהדרכה במלואם ולמתמחה יחושבו כשעת הדרכה אחת. ב. המסתמך בהדרכה רשאי לקבל עד רבע משעות ההדרכה על הדרכה, בהדרכה קבוצתית, בקבוצה שלא תעלה על 4 משתתפים. שעה וחצי של הדרכה על הדרכה קבוצתית תחשבה כשעת הדרכה על הדרכה אחת.

ד. הערכות וחוות דעת של המדריכים:

1. לפחות פעם בשנה ורצוי פעמיים (באמצע השנה ובסופה) חייב כל מסתמך בהדרכה להיפגש עם המתמחים המודרכים על ידו לשיחת הערכה, לאחריה יכתוב את חוות דעתו על גבי טופס מובנה להערכת מתמחים. העתקי הטופס יימסרו למתמחה ולמדריך האחראי על ההתמחות בשפ"ח. עם סיום תקופת ההדרכה יתייחס המסתמך בהדרכה בחוות הדעת למידת ההתאמה של המתמחה למקצוע בהתאם לשלב ההתמחות בו הוא נמצא.
 2. לפחות פעמיים בשנה חייב כל מדריך להיפגש עם המסתמך בהדרכה, המודרך על ידו, לשיחת הערכה. עם סיום תקופת ההדרכה חייב המדריך לכתוב חוות דעת מפורטת על המסתמך בהדרכה, שתתייחס למידת ההתאמה של המסתמך בהדרכה בהתאם לשלב בו הוא נמצא בתהליך ההסמכה בהדרכה. העתקי חוות הדעת יימסרו למסתמך בהדרכה ולמדריך האחראי על ההתמחות במוסד.
 3. בסוף כל שנת עבודה חייב כל מסתמך בהדרכה להיפגש עם המדריך האחראי על ההתמחות במוסד לשיחת הערכה ותכנון המשך תהליך ההסמכה בהדרכה.
- עם סיום תהליך ההסמכה בהדרכה על המדריך האחראי על ההתמחות במוסד לשלוח לוועדה המקצועית מכתב מסכם וחוות דעת על המסתמך בהדרכה, שתתייחס למידת התאמתו לסיום התהליך ולקבלת תואר מומחה-מדריך בפסיכולוגיה חינוכית, וזאת לאחר שקיים דיון עם המסתמך בהדרכה ומסר לו את חוות דעתו (ראה סעיף ה' וסעיף ו. 5).

ה. סיום ההסמכה בהדרכה:

- כדי לסיים את ההסמכה בהדרכה, על המסתמך בהדרכה לשלוח לוועדה בקשה בכתב על גבי טופס בקשה לתואר מומחה-מדריך בפסיכולוגיה חינוכית בשני העתקים. אל הבקשה עליו לצרף את האישורים הבאים:
- ✓ אישור מחלקת משאבי אנוש ברשות המקומית בה נמצא המוסד בו התקיימה ההסמכה בהדרכה, כולל תאריכי העסקה והיקף המשרה.
 - ✓ דיווח של המדריך האחראי על ההתמחות במוסד בו היא התקיימה, ובו פרטי המתמחים אותם הדריך המסתמך בהדרכה (שמות, מספר השעות שכל אחד מהם קיבל ותאריכי תקופת ההדרכה).
 - ✓ אישורי הוועדה המקצועית לגבי מעמד כל המתמחים שהודרכו על ידי המסתמך בהדרכה.

Council of Psychologists
Ministry of Health

5 Harabi Mebachrach St. Tel Aviv-Jaffa 66849
 call.habriut@moh.health.gov.il
 Tel: *5400 Fax: 02-6474804

מועצת הפסיכולוגים
משרד הבריאות

רח' הרבי מבכרך 5, תל אביב-יפו 66849
 call.habriut@moh.health.gov.il
 טל: *5400 פקס: 02-6474804

- ✓ דיווחים של כל המדריכים שהדריכו את המסתמך בהדרכה, ציון מספר שעות ההדרכה על ההדרכה שנתנו, תחומי ההדרכה ותאריכי תקופת ההדרכה.
 - ✓ חוות דעת והמלצה של המדריך האחראי על ההתמחות במוסד. למכתב המסכם יצורפו חוות הדעת וההמלצות של כל המדריכים שליוו את המסתמך בהדרכה בתהליך ההסמכה בהדרכה.
 - ✓ מכתב המלצה של מנהל המוסד המוכר.
 - ✓ עבודה מסכמת של תהליך ההסמכה בהדרכה, ובה פירוט הנושאים והמסגרות עליהן ניתנה הדרכה, תהליכים ודילמות שטופלו במהלך מתן ההדרכה למתמחה, וכן פירוט דילמות, מיומנויות ותחומי קושי כמדריך שעובדו בתהליך קבלת ההדרכה על ההדרכה.
 - ✓ פירוט התמצעות במהלך ההסמכה בהדרכה (לימודים, השתלמויות, ספרות מקצועית).
- אין לכלול בדיווח שעות הדרכה שניתנו לפני התאריך שאושר ע"י הוועדה המקצועית כתחילת ההסמכה בהדרכה.**

1. מספר הערות חשובות:

1. תחילת הזכאות לתואר מומחה מדריך תהיה מיום הגעת הבקשה, ובלבד שהפסיכולוג המומחה היה זכאי אז לתואר (סיים את כל חובותיו).
2. על כל שינוי ברציפות ההסמכה במינהל כגון: הפסקה, יציאה לחופשת לידה וכו', יש להודיע בכתב לוועדה ולקבל אישור רשמי על כך.
3. בכל מקרה, לא תוכר הפסקה בתהליך שתאריך מעבר לשלוש שנים.
4. כמו בהתמחות, גם בהסמכה בהדרכה ההתייחסות לתהליכי ההדרכה (למתמחה ובהדרכה על הדרכה) היא לרצף של שנה לפחות.
5. חוות דעת והמלצות מדריכים בסיום תקופת הדרכה על הדרכה: המדריכים יתבססו בכתיבת חוות דעתם על הנקודות הבאות:
 - א. תכנים שעלו בהדרכה, האם כללו הדרכה בכל רמות הגיל ובכל מסגרות החינוך הנדרשות בתהליך ההתמחות בפסיכולוגיה חינוכית.
 - ב. ידע תיאורטי של המסתמך בהדרכה, בקיאות וניסיון בעבודה, השתלמויות וערנות לחידושים בתחום הפסיכולוגיה החינוכית.
 - ג. כישוריו הבינאישיים של המסתמך בהדרכה, בכל רמות האינטראקציה: עם קליינטים, עם כפופים לו, עם עמיתים ועם בכירים ממנו.
 - ד. תרומתו של המסתמך בהדרכה לצוות ולמקצוע, תחומי ענין ומיומנות ייחודיים לו, האם פיתח רעיון או נושא, ריכוז תחום עבודה, הפעיל תוכנית או פרויקט מעבר לעבודה השיגרתית, פירסם חומר מקצועי וכו'.
 - ה. יש לתאר את התפתחותו האישית והמקצועית של המסתמך בהדרכה במהלך ההתמחות בהתייחס לטפסי הבקשה וההמלצות שהוגשו בתחילת תהליך התמחותו.

- ו. יש לתאר איך המסתמך מתמודד עם שונות של מודרכים ובעיות; יכולתו להכשיר פסיכולוגים חינוכיים.
 - ז. יש להתייחס לנקודות קושי, נושאים שעדיין דורשים עיבוד או תחומים המפריעים או מעכבים את ההדרכה.
 - ח. יש לציין במפורש האם המדריך ממליץ על הענקת מעמד מומחה-מדריך.
6. במידה ובמוסד המוכר בו עובד הפסיכולוג המעוניין להתחיל התמחות בהדרכה אין די מתמחים אותם יוכל להדריך, ניתן להדריך מתמחה משפ"ח מוכר אחר כלהלן:

א. הדרכת מתמחה בשפ"ח מוכר ב' בשנה השנייה להסמכה בהדרכה תתאפשר בתנאים הבאים:

1. יש לבקש ולקבל את אשור הועדה המקצועית על כך מראש.
2. מסתמך בהדרכה במוסד מוכר א' יכול להדריך מתמחה אחד נוסף במוסד מוכר ב' רק לאחר השלמת לפחות שנה בהסמכה בהדרכה במוסד בו הוא עובד (מוסד מוכר א').
3. על המסתמך בהדרכה להדריך תחילה לפחות פסיכולוג אחד במוסד המוכר בו הוא עובד ומקבל את ההדרכה על הדרכה (להלן מוסד מוכר א').
4. מסתמך בהדרכה העובד במוסד מוכר א' יכול להדריך במוסד מוכר ב' תחת מדריך ממוסד מוכר א'.
5. על מסתמך בהדרכה להכיר את מערכת החינוך המקומית על שרותיה במוסד מוכר ב'.
6. המסתמך בהדרכה ישתתף לפחות שלוש פעמים בשנה בישיבות צוות במוסד מוכר ב'.
7. על המדריך את המסתמך בהדרכה להכיר את מוסד מוכר ב' מקרוב באמצעות ביקורים ומפגשים עם צוות השרות הפסיכולוגי ומערכת החינוך המקומית.

ב. הדרכת מתמחה בשפ"ח מוכר ב' בשנה הראשונה להסמכה בהדרכה תתאפשר במקרים מסוימים ובתנאים הבאים:

1. קשר הדרכה זה מתאים לתחנות מוכרות בלבד, ומותנה באישור מוקדם של הועדה המקצועית.
2. **בשנה א' לתהליך ההסמכה בהדרכה:**
 - ✓ מסתמך בהדרכה במוסד מוכר א' יכול להדריך מתמחה אחד במוסד מוכר ב'.
 - ✓ על האחראי על ההדרכה בשפ"ח א' להיות בקשר עם אחראי על ההדרכה של שפ"ח ב' לפחות 3 פעמים בשנה הראשונה לצורך מעקב אחר התהליך.
 - ✓ מסתמך בהדרכה (משפח א') ישתתף ב-3 ישיבות צוות בשפ"ח ב' על מנת להכיר את המוסד של המתמחה העובד בשפ"ח ב'.
 - ✓ על המסתמך בהדרכה להכיר את מערכת החינוך בשפ"ח ב' על מוסדותיה.
 - ✓ על המסתמך בהדרכה לפגוש לאורך השנה 3 פעמים את אחראי ההתמחות משפ"ח ב' על מנת להכיר את אופי עבודת ההדרכה ודגשים האופייניים לשפ"ח ב'.

מועצת הפסיכולוגים

Council of Psychologists

**משרד
הבריאות**
נחיים בריאים יותר

3. בשנה ב' לתהליך ההסמכה בהדרכה:

- ✓ על המסתמך בהדרכה להיות נוכח ב-3 ישיבות צוות בשפ"ח ב'.
- ✓ על האחראי על ההדרכה משפ"ח א' להיות בקשר עם אחראי ההתמחות משפ"ח ב' לפחות פעמיים בשנה.

בכל מקרה של אי הבנה, שאלה או בקשה, המסתמך בהדרכה יכול לפנות בכתב לוועדה המקצועית לפסיכולוגיה
חינוכית במשרד מועצת הפסיכולוגים בדוא"ל hitmahutpsy@moh.gov.il

בהצלחה,

**הוועדה המקצועית
לפסיכולוגיה חינוכית**

**Council of Psychologists
Ministry of Health**

5 Harabi Mebachrach St. Tel Aviv-Jaffa 66849
call.habriut@moh.health.gov.il
Tel: *5400 Fax: 02-6474804

**מועצת הפסיכולוגים
משרד הבריאות**

רח' הרבי מבכרך 5, תל אביב-יפו 66849
call.habriut@moh.health.gov.il
טל: *5400 פקס: 02-6474804